

jaar- verslag 2023

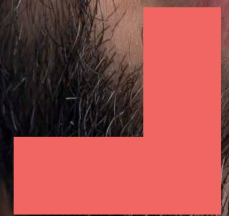
Stichting
Bibliotheken
Midden-Fryslân

dbieb

blijf ontdekken

dbieb.
meer
zien
dan je
zag.

inhoud

Bestuursverslag 2023	Pagina
1. Inleiding	5
2. Ontwikkelingen in 2023	6
3. Inhoudelijke ontwikkelingen	8
4. Personeel en Organisatie	15
5. Ondernemingsraad	17
Verslag van de raad van toezicht	18
6. Verslag van de Raad van Toezicht	19
- Raad van Toezicht in 2023	20
Financieel jaarverslag 2023	21
7. Financieel jaarverslag 2023	22
Jaarrekening	24
- Balans per 31 december 2023	25
- Staat van baten en lasten 2023	26
- Resultaatbestemming 2023	27
- Kasstroomoverzicht 2023	28
- Toelichting behorende tot de jaarrekening 2023	29
- Niet in de balans opgenomen verplichtingen	33
- Toelichting op de balans per 31 december 2023	34
- Toelichting op de staat van baten en lasten 2023	37
- Toelichting op de jaarrekening	40
Overige gegevens	41
- Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	42

**bestuurs-
verslag
2023**

1. Inleiding

dbieb is een moderne bibliotheek in de gemeenten Leeuwarden en Tytsjerksteradiel. dbieb is de meest openbare plek waar je zonder drempel naar binnen kunt lopen. Om inspiratie op te doen, om te lezen, te ontdekken, te leren of om mensen te ontmoeten. dbieb is er voor iedereen, van 0 tot 100, die zich wil blijven ontwikkelen. Daarom is onze missie:

'Wij inspireren iedereen om zich een leven lang te ontwikkelen'.

Dat kan wanneer je gestimuleerd wordt om nieuwe dingen te blijven ontdekken. Als je op de hoogte bent van actuele thema's, kennismaat met nieuwe vaardigheden en Friese en andere culturen kunt ontdekken. dbieb draagt bij aan het verbreden van de horizon van onze leden en bezoekers. Je bent nooit te oud om te leren en nooit te jong om ermee te beginnen.

dbieb, dé plek van en voor iedereen

In onze samenleving zien wij steeds meer hoe belangrijk het is om een plek te hebben die laagdrempelig is voor iedereen. Dat is dbieb: dé openbare plek dicht bij jouw dorp of stad waar je altijd welkom bent en waar je zo binnen kunt lopen. Niemand verwacht hier iets van je. dbieb is een plek waar je elkaar ontmoet en kunt praten over alles wat je bezighoudt. Wij luisteren naar de behoeften en ideeën van onze inwoners en omarmen hun initiatieven. Onze leden en bezoekers denken actief mee over de invulling van onze programmering.

dbieb is onderdeel van de samenleving en biedt ruimte voor en organiseert ontmoeting en debat. Dit doen wij samen met inwoners, vrijwilligers en partner(organisaties) in de dorpen en wijken.

2. Ontwikkelingen in 2023

De doorontwikkeling van het inhoudelijke bibliotheekwerk en de organisatie is een dynamisch continuproces. Het afgelopen jaar zijn er verschillende ontwikkelingen en kansen op ons afgekomen en hebben vernieuwingen plaatsgevonden. Hieronder worden de meest relevante ontwikkelingen geschetst.

Begrote tegenvallers vielen mee

De oorlog in Oekraïne heeft onveranderd een grote impact. Niet alleen in onze gemeenschap, maar ook binnen dbieb zijn de gevolgen op meerdere vlakken voelbaar. De organisatie werd geconfronteerd met een verhoging van de energiekosten, hoewel deze niet zo omvangrijk bleken als wij in eerste instantie voor ogen hadden. Dat betekent ook dat het in 2022 gecalculeerde begrotingstekort in 2023 lager is uitgevallen. Dit werd veroorzaakt door onder andere de daling van de energiekosten en een lagere cao-verhoging dan verwacht. Dankzij extra bijdragen van de gemeenten Leeuwarden en Tytsjerksteradiel, in de vorm van éénmalige compensatiegelden, hebben we in 2023 geen ingrijpende wijzigingen in onze dienstverlening hoeven door te voeren. Het jaar 2023 kon worden afgesloten met een positief resultaat, waarbij de kanttkening gemaakt moet worden dat er afspraken zijn gemaakt met de gemeenten over de verrekening c.q. terugbetaling van de compensatiegelden die niet zijn uitgenut.

Verhuizing dbieb Stiens

In het verslagjaar is dbieb in Stiens verhuisd naar de Nije Skalm, het gerenoveerde gemeentehuis van de voormalige gemeente Leeuwarderadeel. Een prachtige centrale plek in het dorp waar dbieb samen met Amaryllis en Certe is gehuisvest en waar verschillende initiatieven en verenigingen gebruik van maken.

Doorontwikkeling BoekStart en dBos

In het najaar van 2023 werd bekendgemaakt dat er door het Rijk met een impulsregeling van 74 miljoen in de doorontwikkeling van BoekStart en dBos wordt geïnvesteerd waar in het lopende schooljaar al gebruik van gemaakt kon worden. De extra middelen zijn beschikbaar gesteld voor 2023-2024 en de twee volgende schooljaren met het doel om de samenwerking met de kinderopvang en het onderwijs te intensiveren. Beide ontwikkelingen hebben landelijk veel media-aandacht gekregen, wat positief heeft bijgedragen aan het imago en de toekomstbestendigheid van bibliotheken.

SPUK-regeling

De Rijksoverheid heeft in de loop van het jaar de daad bij het woord gevoegd en het wetsvoorstel aangenomen waarin is vastgelegd dat gemeenten en provincies vanaf 2025 voor voldoende en volwaardige bibliotheken moeten zorgen. Deze zorgplicht voor gemeenten en provincies in de nieuwe bibliotheekwet brengt een nader te bepalen structurele bijdrage per inwoner met zich mee. In het voor- en najaar van 2023 zijn in opmaat naar de nieuwe wet twee tenders met zogenaamde SPUK-gelden beschikbaar gesteld. Een eenmalige regeling waar met rijksgeld bibliotheekvoorzieningen in dorpen en steden kunnen worden uitgebreid of worden gerealiseerd. dbieb heeft met de gemeente Leeuwarden twee SPUK-aanvragen ingediend; de eerste aanvraag voor voorbereiding van de dienstverlening en verruiming van de openingstijden in Stiens en de tweede aanvraag voor een nieuw bibliotheekconcept op een nader te bepalen plek in Leeuwarden-Oost. De gemeente Tytsjerksteradiel heeft afgezien van het indienen van SPUK aanvragen.

Samenwerking met partners

In het verslagjaar is verder gewerkt aan de samenwerking met overheden, onderwijspartners, maatschappelijke organisaties en bedrijven. Binnen deze samenwerking tussen de verschillende partners op de gezamenlijke maatschappelijke opgave is een grote rol voor de bibliotheken weggelegd.

Het Friese samenwerkingsverband van de vijf bibliotheekstichtingen en de provinciale ondersteuningsorganisatie FERS heeft al jarenlang een stevige basis. In 2023 realiseerden de partners verschillende programma's en projecten die een bijdrage leveren aan een geletterde samenleving. Dit doet dbieb met het bevorderen geletterdheid en leesplezier via Boekstart, dBos en het Fries leesoffensief. Daarnaast werken we aan participatie in informatiesamenleving, door digitale inclusie en digitaal burgerschap. In alle bibliotheekvestigingen heeft dbieb informatiepunten Digitale Overheid (IDO) of formulierensprekuren waar mensen terecht kunnen met vragen over hun belastingaangifte en zijn verschillende cursussen aangeboden.

Een belangrijke opdracht voor bibliotheken is om bij te dragen aan een leven lang ontwikkelen en het vergroten van basisvaardigheden en blijvende inzetbaarheid. Een serieuze taak, die we vervullen door bij te dragen aan lokale en regionale leernetwerken, die op hun beurt weer gericht zijn op persoonlijke ontwikkeling van basisvaardigheden en arbeidsparticipatie van burgers.

Aanvankelijk was het streven dat het nieuwe bibliotheekconvenant voor 2024-2028 eind van het jaar gepresenteerd zou worden. Dit is uitgesteld naar het voorjaar 2024 om beter te kunnen aansluiten op de wetwijziging per 2025. Het huidige convenant is met een jaar verlengd.

Nieuwe bestuurder

Per 1 oktober heeft een bestuurswissel plaatsgevonden. De scheidend bestuurder trad af vanwege pensioengerechtigde leeftijd en middels een door de Raad van Toezicht geïnitieerde werving- en selectieprocedure is een nieuwe bestuurder benoemd.

Vooruitblik op 2024

Vooruitkijkend naar 2024 zijn de volgende ontwikkelingen al bekend:

- Begin 2024 vinden er gesprekken plaats met de gemeente Tytsjerksteradiel. De gemeenteraad heeft verzocht om te onderzoeken door welke bibliotheekorganisatie de bibliotheekdienstverlening in de gemeente het beste kan worden uitgevoerd.
- Jaarlijks, aan het begin van het jaar, stellen de Friese bibliotheken en ondersteuningsorganisatie FERS de gezamenlijke netwerkagenda vast.
- In het vroege voorjaar verwacht dbieb te horen of de SPUK-aanvragen voor de gemeente Leeuwarden zijn gehonoreerd voor 2024 en 2025.
- Er volgen gesprekken met de dorpscoöperatie Grou over de ontwikkeling van het MFC in het centrum van het dorp waar ruimte is voor mogelijke huisvesting van dbieb.
- In de loop van 2024 verwachten we de uitwerking van de nieuwe bibliotheekwet die per 1 januari 2025 van kracht is. Met name de bijdrage per inwoner is voor dbieb een belangrijk gegeven om invulling te kunnen geven aan inhoudelijke ontwikkelingen en innovaties in beide gemeenten.

3. Inhoudelijke ontwikkelingen

In dit hoofdstuk worden de inhoudelijke ontwikkelingen op het gebied van onderwijs, front-office en programmering uiteengezet.

3.1. Onderwijs

Team Onderwijs heeft zich in 2023 volledig gericht op de uitvoering en ontwikkeling van activiteiten in het kader van leesbevordering voor verschillende doelgroepen.

BoekStart voor baby's

Het landelijke programma BoekStart stimuleert het voorlezen voor het jonge kind. Wanneer ouders hun baby lid maken van de bibliotheek ontvangen zij het BoekStartkoffertje met daarin twee boekjes en informatie over voorlezen. Ouders van heel jonge kinderen spelen een uitermate belangrijke rol bij het stimuleren van de taalontwikkeling van hun kinderen. Om ouders zo vroeg en zo goed mogelijk te informeren over het belang van voorlezen, werkt persoonlijk contact het beste. De BoekStartcoaches bezochten daarom ook in 2023 de consultatiebureaus in gemeente Tytsjerksteradiel, om daar persoonlijke gesprekken te voeren met ouders. Daarmee ondersteunde dbieb professionals in de jeugdgezondheidszorg.

In Leeuwarden is in het najaar van 2023 de BoekStartcoach gestart op de consultatiebureaus Skrokdam en Camminghaburen. Dit in het kader van de pilot kansrijke start spraak-taal waarin we samenwerken met de GGD, Humanitas en de verbinder laaggeletterdheid van de gemeente. Doel van de samenwerking is het ondersteunen van ouders van jonge kinderen bij het creëren van een rijke taal-spraakomgeving thuis.

Boekstart in de kinderopvang

In Tytsjerksteradiel werken gemeente, kinderopvang en dbieb al een aantal jaren structureel samen op alle kinderopvanglocaties. In Leeuwarden zijn we in schooljaar 2023-2024 gestart met BoekStart op kinderopvanglocaties van 8 plus IKC's in Leeuwarden Oost. Met behulp van Impulsgelden uit het landelijke Masterplan Basisvaardigheden zijn er pedagogisch medewerkers opgeleid tot voorleescoördinator en is er getraind in interactief voorlezen. We ondersteunden bij het creëren van een vruchtbaar voorleesklimaat op de kinderopvang met een actuele collectie, advies en een activiteit met kinderen en ouders.

dBos Primair Onderwijs

In 2023 is door dbieb verder gewerkt aan de ontwikkeling van de dBos formule in het primair onderwijs. In de gemeente Leeuwarden is dbieb met haar leesconsulenten structureel aanwezig op eenenveertig scholen in het primair onderwijs. Het gaat hierbij om bijna zeventig procent van alle basisscholen in de gemeente. In de gemeente Tytsjerksteradiel nemen alle 22 scholen deel aan dBos.

De gemeente Tytsjerksteradiel heeft een sterke ambitie geformuleerd en heeft op basis van projectgelden voor de periode van eerst vier jaar gezorgd voor een solide financiële basis. De periode is onlangs verlengd tot en met 2025.

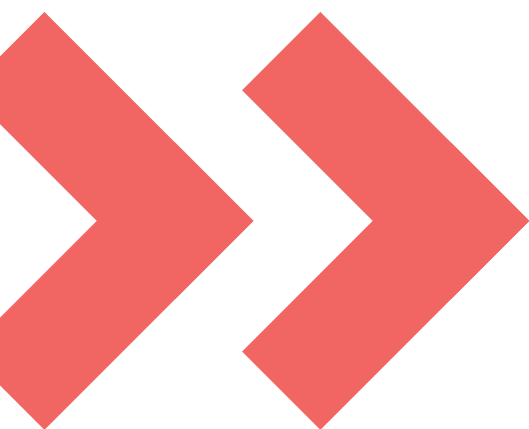
In Leeuwarden is enige jaren geleden de afspraak gemaakt met de gemeente om dBos uit te rollen over circa 80 procent van de scholen voor primair onderwijs. In overleg met de gemeente, heeft dbieb zich bij het uitbreiden van dBos met name gericht op scholen in kwetsbare wijken, scholen die IKC zijn of willen worden en "witte vlekken" op het platteland. De laatste twee jaar is de animo om mee te doen groot; scholen melden zichzelf meer en meer aan. dbieb loopt tegen de grenzen van de mogelijkheden aan. Een groot deel van de kosten van implementatie en exploitatie van dBos vindt plaats vanuit de reguliere middelen van dbieb. In 2023 stonden vijf scholen op de wachtlijst. In 2023 hebben we met de gemeente Leeuwarden verkend hoe we samen een toekomstgerichte strategie voor de komende jaren te ontwikkelen. De landelijke Impulsgelden kunnen hier een aanjager in zijn.

dBos Voorgezet Onderwijs

Met dBos in het voorgezet onderwijs bouwt dbieb voort op dBos in het primair onderwijs en wordt een doorgaande lijn in de lees- en taalstimulering gecreëerd. Leerlingen in het voortgezet onderwijs blijken nog meer baat bij te hebben bij leesbevorderingsprogramma's dan leerlingen in het primair onderwijs. Bij zwakke lezers wakkert leesbevordering de leesmotivatie nog meer aan dan bij gemiddelde lezers. Veel van de dBos activiteiten van dbieb binnen het voortgezet onderwijs hebben nog het karakter van een pilot.

Medio 2023 is de pilot met Comenius Mariënborg en het voortgezet speciaal onderwijs van It Twalûk afgesloten. In 2022 werd een dBos pilot op de vmbo-locaties Comenius Zamenhof en Aeres afgerond. De resultaten van de pilots waren positief. Voortzetting van de dienstverlening is meestal niet gelukt omdat de financiële mogelijkheden van een aantal VO-scholen dit niet toelieten. It Twalûk heeft wel een samenwerkingsovereenkomst voor de komende 3 jaar afgesloten. De verwachting is dat in 2024 met de landelijke Impulsgelden een meerjarige samenwerking met meerdere VO-scholen kan worden gerealiseerd.

In Tytsjerksteradiel is in 2022 een pilot afgerond op CSG Liudger in Burgum. De uitkomsten van deze pilot waren zo positief dat de school heeft besloten voor de komende drie jaar een verbintenis aan te gaan met dbieb.

3.2. Frontoffice

Deskundigheidsbevordering

Om de kwaliteit van de informatieverstrekking in dbieb te garanderen continueren we ook in 2023 de deskundigheidsbevordering van onze medewerkers.

Bij indiensttreding volgen frontoffice-medewerkers de basisscholing, die wordt verzorgd door Firda. Medewerkers Informatie en Advies volgen aansluitend ook een opleiding bij GO (Gemeenschappelijke Opleidingen Informatie-specialisten) in Utrecht. In 2021 en 2022 is gestart met een opleidingstraject voor alle medewerkers voor wie dit van toepassing was. Inmiddels is dit traject afgerond en is de scholing nu een integraal onderdeel voor alle nieuwe medewerkers, in de eerste periode van indiensttreding.

Daarnaast trainen we de medewerkers van dbieb in gespreksvoering en vraagafhandeling zodat zij in staat zijn om vragen helder te krijgen zodat de klant het juiste antwoord krijgt.

Samenwerking met vrijwilligers

Sinds 2017 werkt dbieb met vrijwilligers. De inzet van vrijwilligers is zorgvuldig voorbereid en gebeurt op basis van vastgesteld vrijwilligersbeleid. In 2023 zijn we gestart met een herziening en modernisering van het vrijwilligersbeleid. Naar verwachting wordt het beleid in 2024 vastgesteld.

De focus van de werkzaamheden van de vrijwilligers is gericht op hostmanship en hospitality. Goede afstemming tussen medewerkers en vrijwilligers is belangrijk voor de kwaliteit van de dienstverlening.

Collectioneren – vraaggericht, maatschappelijk collectioneren

Maatschappelijk collectioneren is een vast onderdeel in dbieb. Dit houdt in dat dbieb vijf procent van het collectiebudget besteed aan materialen die betrekking hebben op de behoefte van specifieke maatschappelijke doelgroepen.

De teams Programmering en Frontoffice trekken hierin gezamenlijk op. De teams stellen een specifieke doelgroep vast op basis van vragen die van individuen en (belangen-)groepen komen. Daarnaast signaleren medewerkers welke maatschappelijk discussies er in de (lokale) samenleving spelen. Zo nodig worden vanuit die signalerende rol ook doelgroepen gedefinieerd. Deze doelgroepen worden bevraagd op inhoudelijke collectiewensen en de randvoorwaarden waaronder deze collectie moet worden gepresenteerd. Dit kan in dbieb zijn maar ook bijvoorbeeld in buurtkamers of in andere ontmoetingsplekken.

3.3. Programmering

Digitale inclusie

Het Informatiepunt Digitale Overheid is inmiddels niet meer weg te denken als een belangrijke dienst van de bibliotheken in Nederland. In 2023 ging de tijdelijke financiering over naar de gemeenten, waardoor de dienstverlening structureel wordt en meer ingebed in de lokale omgeving. dbieb opende in Stiens een nieuw Informatiepunt Digitale Overheid en startte in het najaar een intensieve mediacampagne in een aantal geselecteerde wijken en buurten. De verwachting is dat we begin 2024 het effect van de campagne kunnen meten en kunnen bepalen hoe we deze voortzetten. Deze aandacht blijft nodig omdat we juist de inwoners willen bereiken die weinig media volgen.

In 2023 hebben we de registratie van vragen verbeterd en uitgebreid met de telling van vragen naar computervaardigheden. We zien nu al een forse toename van deze en andere vragen in de registratietool.

Gezondheidsvaardigheden

Gezondheid wordt steeds meer erkend als een belangrijke graadmeter voor welzijn en welbevinden. De verschillen tussen bevolkingsgroepen zijn fors en vaak zijn beperkte gezondheidsvaardigheden een drempel in het gebruik van voorzieningen en gezond gedrag. dbieb heeft zich in 2023 meer gericht op gezondheid en koppelt dat aan taal- en digitale vaardigheden. Projecten als Voel je goed!, Leeuwarden Oost en DigiVitaler zijn voorbeelden daarvan.

Talentontwikkeling

Talent is zichtbaar in waar je goed in bent én waar je energie van krijgt. In 2023 heeft dbieb in het project Talentontwikkeling flinke stappen gezet om partners te vinden in de lokale omgeving. Ook speelden we met netwerkbijeenkomsten een belangrijke rol in het samenbrengen van partners in Friesland. Dankzij deze samenwerkingen met partijen zoals Cambuur Verbindt en KEaRN krijgt de talentbenadering steeds meer ambassadeurs en komen kinderen in wijken het vaker tegen. Ons eigen aanbod is uitgebreid met talentgesprekken met kinderen en met tieners. De feedback die wij krijgen op onze activiteiten is telkens weer uitermate positief.

Debat en democratie

Een van de kernfuncties van bibliotheken is debat en ontmoeting. Veel bibliotheken maken stappen in deze vorm van programmering. Bij dbieb zijn we landelijk gezien een voortrekker met eigen formats als een festival als Nacht van de Filosofie, een talkprogramma als Brainwaves en de talkshow Over de Schutting. We besteedden in 2023 veel aandacht aan AI, aan digitalisering en de impact daarvan op democratie en aan het belang van een vrije pers en onderzoeksjournalistiek in de gemedialiseerde samenleving. Deze talks en gesprekken worden hoog gewaardeerd en dbieb is een podium geworden waar je deze programma's kan verwachten.

3.4. Marketing & communicatie

Een van de belangrijkste taken van team marketing & communicatie is om zoveel mogelijk inwoners van de gemeenten Leeuwarden en Tytsjerksteradiel te interesseren voor een lidmaatschap, deelname aan activiteiten of een bezoek aan dbieb. Daarnaast is corporate communicatie een belangrijk aandachtspunt. De medewerkers van team marketing & communicatie vervullen diverse rollen binnen de organisatie: expert, business partner, uitvoerend partner en uitvoerder. Inzet van de rol wordt bepaald door de marketingcommunicatiebehoefte binnen projecten en campagnes. Enkele highlights uit 2023:

Persworkshop

Het genereren van free publicity is voor veel organisaties, ook voor dbieb, een flinke uitdaging. Met het veranderende perslandschap is het voeren van een persstrategie niet meer alleen een taak van team marketing & communicatie. Alle medewerkers van dbieb dragen bij aan het verhaal van dbieb en het zijn juist die verhalen die de aandacht trekken van journalisten. Daarom is in 2023 een persworkshop georganiseerd voor teamleiders, MT en geïnteresseerde medewerkers om de moderne journalistiek te verkennen. De workshop werd gegeven door Roelof Lousma en Wini Weidenaar.

Nationale Voorleesdagen

Van woensdag 25 januari tot en met zaterdag 4 februari waren de Nationale Voorleesdagen. Tijdens deze dagen draait alles om het voorlezen voor de allerkleinsten. Prentenboek van het Jaar 'Maximiliaan Modderman viert een feestje' door Joukje Akveld stond deze keer centraal. De Voorleesdagen werden feestelijk ingeluid door een voorleesontbijt in dbieb Burgum. Onder het genot van een krentenbol en een glaasje limonade luisterden de allerkleinsten van Kinderopvang Burgum ademloos naar burgemeester van Tytsjerksteradiel Jeroen Gebben, die hen enthousiast voorlas. Daarnaast waren er muzikale voorstellingen en voorleesactiviteiten in de verschillende vestigingen, die goed werden bezocht.

Dag van de moedertaal

In dbieb zijn alle talen welkom. Daarom werden op 21 februari, ter ere van de Dag van de Moedertaal, alle moedertalen 'gevierd'. Bezoekers konden op

een speciaal kaartje hun mooiste woord in hun moedertaal opschrijven. Deze kaartjes kregen een ereplek in de hal van dbieb. De respons was enorm: de kaartjes vonden gretig aftrek. Daarnaast droegen de medewerkers badges waarop te zien is welke talen zij spreken. Vanwege het succes en de positieve reacties werd besloten dat de taalbadges blijven. Zo zijn we nog toegankelijker voor onze bezoekers.

Vakantie-abonnement

De samenwerking met de Friese Bibliotheken neemt steeds vastere vormen aan. In de zomer van 2023 werd de meerwaarde van gezamenlijke campagnes opnieuw bewezen met het Vakantieabonnement. De bibliotheken Noord-Fryslân, Drachten en dbieb maakten een actie-abonnement, waarbij voor €7,50 een abonnement voor 3 maanden kon worden afgesloten. Er werd bewust voor deze periode gekozen, omdat statistieken ieder jaar weer aantonen dat juist in de zomervakantie veel gelezen wordt. In totaal werden bij dbieb 283 nieuwe abonnees verwelkomd.

Ook de gezamenlijke campagne 'Voordeel met je biebpas' werd opnieuw uitgerold. Het doel van deze campagne was om de meerwaarde van een abonnement bij één van de Friese bibliotheken kenbaar te maken. Op vertoon van de lenerspas wordt door allerlei organisaties een aantrekkelijke korting geboden. Van korting op een museumticket tot korting op theatervoorstellingen.

Seizoensstart

Ieder jaar in augustus trapt dbieb het nieuwe programmaseizoen af met een activatiecampagne. Zodra het nieuwe programma gereed is, worden programmafolders ontwikkeld en wordt het programma offline en online gecommuniceerd naar leden en andere inwoners van Leeuwarden en Tytsjerksteradiel. In 2023 hebben we ons ten doel gesteld om een breder publiek te bereiken en dit leidde tot aanpassingen van de jaarlijkse campagne. Zo verruilden we het programmaboekje voor een programmaflyer, zodat we de oplage en verspreiding konden verhogen. Er werd gekozen voor huis-aan-huisverspreiding wat leidde tot aanzienlijk meer boekingen.

UITinHUIS

De opening van het culturele seizoen, UITinHUIS, is dit jaar groter dan ooit gevierd in de Blokhuispoort. Op initiatief van dbieb is op het eerste plein in de Blokhuispoort een bonte verzameling van partijen samengebracht. Een grote schare bezoekers kwam langs om deel te nemen aan workshops, te kijken naar dansvoorstellingen en zich te laten informeren over de programma's van de deelnemers. In de UITinHUIS krant werd bovendien gezamenlijk geadverteerd. Het succes nodigt uit om in 2024 nog grootser aanwezig te zijn.

Weekend van de Wetenschap

Na het succes van het Weekend van de Wetenschap in 2022 is de samenwerking met Campus Fryslân en Natuurmuseum Fryslân in 2023 verlengd. Ook Grendel Games, gevestigd in de Blokhuispoort, deed dit jaar mee. De partners maakten een gezamenlijk programma en er werden gezamenlijke communicatiemiddelen ontwikkeld. In dbieb was Mátyàs Bittenbinder, tevens ambassadeur van het Weekend van de Wetenschap, te gast. Het Weekend van de Wetenschap werd door ruim 800 geïnteresseerden bezocht.

Kinderboekenweek

De jaarlijkse Kinderboekenweek droeg dit jaar het thema 'Bij mij thuis!'. Binnen dit thema werden verschillende voorstellingen en workshops georganiseerd, passend bij het thema. In samenwerking met Kunstkade is in dbieb een bijzondere tentoonstelling gemaakt. Kunstenaars-in-de-dop van basisscholen in Leeuwarden, Grou en Stiens maakten speciaal voor de Kinderboekenweek prachtige kunstwerken, die in dbieb werden tentoongesteld. Zoals ieder jaar trok de Kinderboekenweek ook dit jaar weer veel jeugdige bezoekers. Ook de schrijversbezoeken voor de basisschoolleerlingen werden goed bezocht.

Nederland Leest

November is literatuurmaand bij dbieb en de hele maand lag er voor de bezoekers het cadeauboek Sonny Boy van Annejet van der Zijl klaar. Het boek was erg populair: alle gratis boeken zijn afgehaald. Schrijfster Suzanna Jansen trok een volle zaal in dbieb. Nieuw dit jaar was de samenwerking met Bibliotheken Noord-Fryslân. Om de programma's van beide bibliotheken onder de aandacht te brengen van leden en bezoekers is een gezamenlijke promotiecampagne ontwikkeld.

Verhalenavond

Op 18 november was de hele provincie Friesland het decor van alweer de vijfde editie van Verhalenavond. Ook dbieb deed mee. In de jeugdbieb konden bezoekers luisteren naar verschillende verhalen met als thema 'De ommekeer'. De avond werd goed bezocht.

Persaandacht

In december verscheen een paginagroot interview in de Leeuwarder Courant met trendwatcher Sander Duivestein. Hij was in dbieb te gast om de bezoekers mee te nemen in de wereld van Artificial Intelligence. Met dit artikel werd een 'goed persjaar' afgesloten. Onze programma's stonden meer dan ooit in de (positieve) belangstelling van journalisten. Daarnaast is flink geïnvesteerd in persrelaties. Met succes! Journalisten en team marketing & communicatie hebben elkaar beter leren kennen en weten elkaar steeds beter te vinden.

Statistieken www.dbieb.nl

	2023	2022	2021	2020	2019
Bezoeken	136.872	256.495	256.737	246.428	260.006
Unieke bezoekers	55.077	138.384	139.097	129.261	137.304
Paginaweergaven	321.040	556.963	577.074	556.509	555.153

Bezoeken alle websites dbieb					
Bezoeken website dbieb.nl *	136.872	256.495	256.737	246.428	260.006
Bezoeken webagenda dbieb	48.448	45.104	29.594	25.769	20.380
cursussen dbieb (tot 2019)					7.036
Bezoeken webshop Op School	1418	1229	1065	511	
Tips van dbieb (tot 2020)				38.105	17.976
Jeugdtips dbieb (tot 2020)				10.621	4.798
totaal websites dbieb	186.738	302.828	287.396	321.434	310.196

Voor jaarverslag ook					
Bereik YouTubekanaal dbieb	14.809	31.645	39.128		
Bereik Facebook.com/welkomindbieb	100.890	257.941	525.359		
Unieke bezoekers LinkedIn	829		434		

Leden dbieb online bibliotheek	5456	4670	3994		
Uitleningen e-books via online bibliotheek	52.451	51.812	56.714		
Uitleningen luisterboeken via online bibliotheek	16.109	15.204	16.066		

* N.B. Half oktober 2022 is een publieksvriendelijkere cookiemelding in gebruik genomen. De bezoekcijfers van de website www.dbieb.nl vallen daardoor in 2023 fors lager uit.

4. Personeel en Organisatie

4.1 Personeel

Op 31 december 2023 waren in totaal 73 medewerkers bij dbieb in dienst, waarvan 61 medewerkers met een vaste arbeidsovereenkomst en 12 medewerkers met een tijdelijke arbeidsovereenkomst. Het overgrote deel van de medewerkers is vrouw: 61 personen, het aantal mannelijke medewerkers bedraagt 12. Naast de reguliere medewerkers hebben vrijwilligers ondersteuning geboden bij diverse werkzaamheden binnen dbieb. In totaal zijn 104 vrijwilligers werkzaam bij dbieb. In de loop van het jaar hebben vier medewerkers dbieb verlaten, waarvan drie personen wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Gedurende het jaar zijn acht personen in dienst getreden. Waarvan vier nieuwe medewerkers zijn aangenomen voor invulling van vacatures die waren ontstaan door het vertrek van medewerkers; de andere vier zijn tijdelijk in dienst genomen voor projectmatige werkzaamheden.

Het gemiddelde verzuimcijfer van het jaar was 9%, met een gemiddelde meldingsfrequentie van 1,56. De hoogte van het verzuimpercentage is grotendeels verklaarbaar door een aantal langdurig zieken.

Werving en selectie van personeel en vrijwilligers

Voor de werving van personeel en vrijwilligers maken we gebruik van diverse kanalen. Door een combinatie van deze kanalen vergroten we de zichtbaarheid van onze vacatures en duurt het nooit lang eer een vacature is opgevuld.

dbieb werft personeel via social media (Facebook, Instagram en LinkedIn), online platforms zoals Indeed en natuurlijk mond-tot-mond. In 2023 is nog gebruik gemaakt van advertenties in regionale dagbladen. Voor het werven van vrijwilligers wordt tevens gebruik gemaakt van het vrijwilligersfestival en doarpsexpedities.

Deskundigheidsbevordering

Medewerkers worden gestimuleerd om zich te blijven ontwikkelen. Naast de diverse trainingen voor deskundigheidsbevordering, is in het voorjaar een BHV-bijtscholing en -training gevolgd door medewerkers die volgens de Risico Inventarisatie & Evaluatie daartoe verplicht zijn. In totaal hebben 49 medewerkers en vrijwilligers de training gevolgd.

Een nieuw functiehuis voor dbieb

Het nieuwe functiehuis, op basis van de cao Openbare bibliotheken, moest in iedere bibliotheekorganisatie voor 31 december 2022 zijn ingevoerd. In het najaar van 2022 zijn alle functies van dbieb gekoppeld aan de generieke functies uit het Functieboek. Vanaf begin 2023 zijn de nieuwe generieke functies voor alle medewerkers van kracht. De laatste stap die de organisatie maakt is het koppelen van de generieke functies aan competenties. Dit proces wordt in 2024 afgerond.

Het projectenbureau

Naast de reguliere werkzaamheden van medewerkers, biedt het projectenbureau ruimte om mee te werken aan teamoverstijgende projecten. Het bureau is een uitvloeisel van dbieb Academy; er worden grotere en meer complexe projecten ondergebracht, die uitstijgen boven een bepaald team en waarbij een intensieve samenwerking van mensen uit diverse teams gewenst of noodzakelijk is.

Jaarlijks wordt er door het MT en teamleiders vanuit de gezamenlijke jaarwerkplannen een keuze gemaakt welke meer majeure projecten er in het projectenbureau worden ondergebracht. In 2023 is gewerkt aan de volgende projecten: een onderzoek naar een nieuwe abonnementenstructuur, talentontwikkeling, gemeentelijke gezinsgerichte aanpak, komst van de triceratops en digitaal burgerschap.

De manier van werken wordt positief gewaardeerd. Om zoveel mogelijk medewerkers in staat te stellen om het projectmatig werken onder de knie te krijgen ontwikkelden we in 2023 een Training Projectmatig Creëren voor zowel projectleiders en opdrachtgevers, als voor medewerkers. In 2024 worden deze trainingen aan de medewerkers aangeboden.

4.2. Vrijwilligers

Bij dbieb zijn 104 vrijwilligers werkzaam, die een waardevolle rol binnen de organisatie vertegenwoordigen. Ze worden ingezet bij activiteiten, projecten en diensten. Vrijwilligers zijn een belangrijk onderdeel van onze dienstverlening en ambassadeurs van dbieb. De inzet van vrijwilligers binnen dbieb is vastgelegd in vrijwilligersbeleid waarin de honorering is vastgelegd. Jaarlijks worden de vrijwilligers geschoold.

Eind december 2023 waren er 104 vrijwilligers werkzaam bij dbieb. Als gastheer/gastvrouw waren 54 vrijwilligers actief; 21 vrijwilligers zetten zich in voor de DigiTaalhuizen. Daarnaast werd inzet gevraagd voor de Zadenbieb (3), cursussen en jeugdactiviteiten (24) en facilitaire diensten (2). Ook in de verzorgingsorganisaties Abbingahiem en Sint Jozef waren vrijwilligers van dbieb actief. In 2023 is besloten om de acht vrijwilligers over te dragen aan Noorderbreedte en Kwadrantgroep.

Onze vrijwilligers kunnen, net als andere medewerkers, solliciteren op interne vacatures. Er zijn binnen dbieb diverse vrijwilligers doorgestroomd naar een betaalde functie binnen de organisatie.

Jaarlijks zet dbieb haar vrijwilligers in het zonnetje op Nationale Vrijwilligersdag en evenals onze medewerkers ontvangen zij attenties, zoals een kerstpakket.

4.3. Huisvesting

Burgum

Vanaf 2020 heeft dbieb door de hoge kosten kritisch moeten kijken naar de huisvesting in Burgum. In 2022 zijn noodzakelijk veranderingen doorgevoerd. Nu de huisvestings situatie stabiel is is het weer mogelijk om ook aandacht te hebben voor 'klein' onderhoud. Zo is in 2023 de ruimte het Hooghuis opnieuw ingericht.

Grou

In het najaar 2020 is een lokale werkgroep in het dorp gestart met een verkenning van een mogelijke realisatie van een MFC in Grou. Een ontwikkeling waar ook dbieb van heeft aangegeven hier geïnteresseerd in te zijn. Geholpen door een gezamenlijk traject van Grou Breed en de Gemeente Leeuwarden is op 18 juli 2023 Doarpskoöperaasje Grou U.A. opgericht. Deze doarpskoöperaasje gaat deze ontwikkeling verder uitwerken.

Gytsjerk

In 2021 werd de ontmoetingsruimte in de bibliotheek Gytsjerk formeel geopend. Het dorps huis was een belangrijke gebruiker van deze ruimte. In 2023 is het Doarps hûs De Bân in Gytsjerk vertrokken uit dbieb. Wel maken ze nog veelvuldig gebruik van de ruimte. Ondanks het vertrek van het dorps huis blijft dbieb de ontmoetingsruimte faciliteren.

Leeuwarden

De centrale vestiging van dbieb in Leeuwarden is en blijft populair bij bezoekers en gebruikers. Naast de traditionele bibliotheekfuncties is het een plek voor gesprek, studie, het lezen van een krant of tijdschrift of bezoek aan een activiteit. De Kapel is volop in gebruik voor verschillende activiteiten die zowel door dbieb als door externe gebruikers worden georganiseerd. De binnentuin is opgeleverd en de inrichting hiervan wordt nog ontwikkeld.

Stiens

In april 2023 heeft dbieb haar intrek genomen in de nieuwe locatie van het MFC De Nije Skalm in het voormalige gemeentehuis Leeuwarderadeel in Stiens. Medewerkers en bezoekers zijn enthousiast over de nieuwe locatie. Inmiddels is er een prettige samenwerking tot stand gekomen van alle gebruikers van de Nije Skalm om tot een goede afstemming te komen.

5. Ondernemingsraad

De Ondernemingsraad van dbieb heeft vijf leden en heeft in 2023 zes keer vergaderd met de bestuurder in de zogenaamde overlegvergadering en één keer met de Raad van Toezicht. In eigen geleding heeft de OR acht bijeenkomsten gehad. Tenslotte vond twee keer een provinciaal overleg met de ondernemingsraden van andere bibliotheekorganisaties plaats.

Advies

In 2023 is de OR nauw betrokken geweest bij de benoeming van de nieuwe bestuurder en bij de benoeming van een nieuw lid van de raad van toezicht, op voordracht van de OR. In beide procedures heeft de voorzitter van de Ondernemingsraad onderdeel uitgemaakt van de adviescommissie.

Instemming

In 2023 is er instemming gevraagd voor de volgende onderwerpen:

- Instemmingsaanvraag scholingsvoorstel projectmatig creëren en werken.
- Instemmingsaanvraag beveiligingscamera's.
- Instemmingsaanvraag werken bij bijzondere omstandigheden.

Op alle aanvragen heeft de OR instemming verleend.

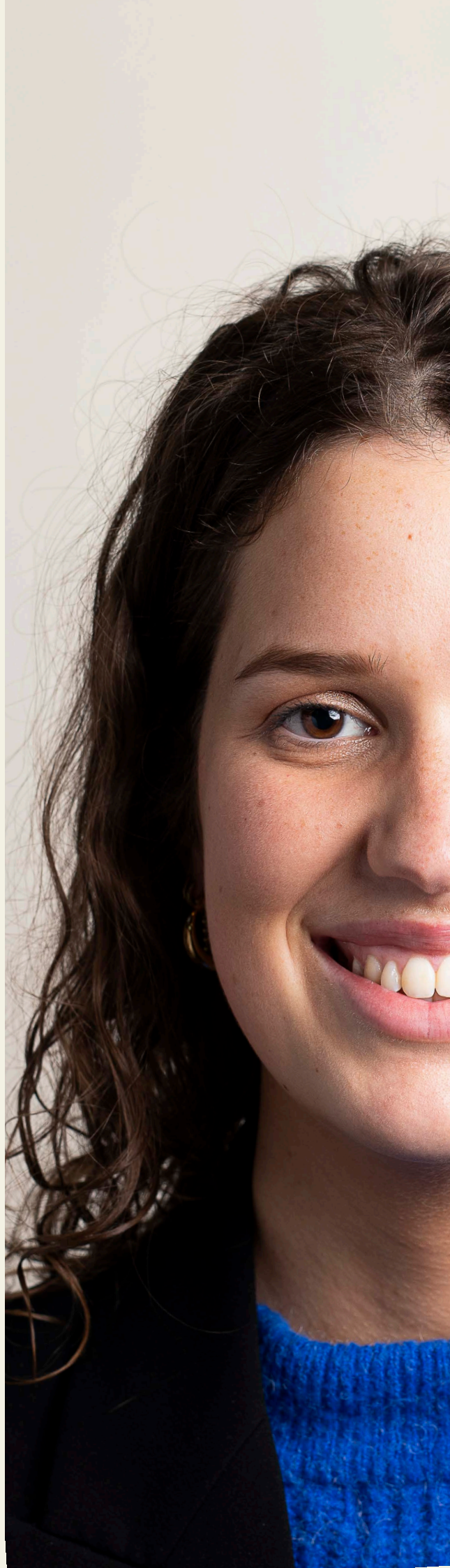
Initiatief

De OR heeft in het jaar 2022 gebruik gemaakt van het initiatiefrecht door een werkdruk monitor uit te voeren binnen onze organisatie. Dit is in het voorjaar 2023 ten uitvoering gebracht. In Q4 kreeg dit een follow up door gezamenlijk een verbeterplan op te stellen waaraan in 2024 uitvoering wordt gegeven en periodiek wordt gemonitord.

De OR heeft in 2023 van het initiatiefrecht gebruik gemaakt door een aanvraag in te dienen om fruit op de werkvloer aan te bieden. Dit is vanwege de kosten afgewezen. Met de kanttekening het op een later tijdstip nog eens aan te vragen.

**verslag
van de
raad van
toezicht**

6. Verslag van de Raad van Toezicht

De raad van toezicht (RvT) houdt toezicht op de financiële bedrijfsvoering, budgettering, strategie en beleid van het bestuur van de Stichting Bibliotheken Midden Fryslân (dbieb). Daarnaast vervult de RvT de werkgeversrol voor de directeur-bestuurder en heeft de raad een stimulerende en adviserende functie.

De RvT werkt volgens de aanbevelingen uit de Governance Code Cultuur. Binnen de RvT is een auditcommissie financiën werkzaam.

Een jaar vol uitdagingen én nieuwe kansen

In 2023 hadden we nog steeds te maken met een aantal (inter)nationale ontwikkelingen die die hun weerslag hadden op dbieb. De forse stijging van onder andere energie- en salariskosten als gevolg van een nieuwe CAO, gaf een enorme druk op de begroting. Dankzij compensatiegelden van onze subsidiënten gemeente Leeuwarden en gemeente Tytsjerksteradiel kon de dienstverlening van dbieb op peil blijven. De RvT bedankt beide gemeenten voor het vertrouwen en de geboden steun.

De wettelijke verankering van de zorgplicht van gemeenten en provincies voor bibliotheken bracht nieuwe kansen met zich mee. De Rijksoverheid heeft een aantal stappen gezet in het versterken van de bibliotheeksector. Maatregelen als het beschikbaar stellen van SPUK-gelden als de impulsregeling voor boekstart en de bibliotheek op school helpen ook dbieb zijn maatschappelijke functie uit te blijven oefenen.

Ook intern zijn er de nodige ontwikkelingen geweest. Directeur-bestuurder Hans van der Veen is vlak na de zomer met pensioen gegaan en na een open en met advies van de medewerkers uitgevoerd wervingsproces opgevolgd door Monique van der Meer. De RvT wil ook hier Hans van der Veen hartelijk danken voor zijn jarenlange inzet voor de ontwikkeling van dbieb. Onder zijn leiding is de verhuizing van de hoofdvestiging naar de Blokhuispoort en doorontwikkeling van de organisatie voortvarend opgepakt en is dbieb in 2019 uitgeroepen tot beste bibliotheek van Nederland. Wij hebben er alle vertrouwen in dat Monique van der Meer dbieb verder weet uit te bouwen naar de bibliotheek van morgen. In dit kader spreken wij ook onze grote dank uit aan waarnemend directeur-bestuurder Hans Algra, die met zijn inzet de continuïteit van de activiteiten heeft gewaarborgd.

De RvT wil alle medewerkers van dbieb bedanken voor hun niet aflatende inzet om de maatschappelijke functie van de bibliotheken hoog te houden.

Vergaderingen

In 2023 heeft de RvT vijf vergaderingen in aanwezigheid van de bestuurder gehouden. Daarnaast is de raad een aantal keren buiten aanwezigheid van de bestuurder samengekomen. Eén maal voor de jaarlijkse zelfevaluatie van de RvT en een aantal keren in verband met de wervingsprocedure van de nieuwe directeur-bestuurder en de nieuwe toezichthouder. Ook is er een kennismakingsoverleg gehouden met alle bij het Fries Bibliotheeknetwerk aangesloten besturen en raden van toezicht.

De auditcommissie is in 2023 vijf keer bijeengekomen.

In de vergaderingen van de RvT is onder meer aan de orde geweest:

- jaarverslag en -rekening over 2022;
- de begroting voor 2024;
- personeelsaangelegenheden;
- per vergadering de financiële en inhoudelijke stand van zaken;
- risico-inventarisaties op het gebied van ICT, HRM en Financiën;
- beleidsspeerpunten van dbieb;
- de inhoudelijke jaarplanning op hoofdlijnen;
- kostenstijgingen en -compensatie.

Financiële verantwoording en goedkeuring

De directeur-bestuurder heeft de bijgaande jaarrekening (gecontroleerd en goedgekeurd door de accountant) aan de RvT overlegd, evenals het verslag over de gang van zaken en het gevoerde beleid in het afgelopen boekjaar.

Na een toelichting door de externe accountant heeft de RvT de jaarrekening 2023 op 25 maart 2024 vastgesteld en aan de directeur-bestuurder, mevr. E.M.I. van der Meer, decharge verleend.

Stichting Bibliotheken Midden-Fryslân,
25 maart 2024

Elly van der Goot,
Voorzitter Raad van Toezicht

Raad van Toezicht in 2023

Mw. E.C. van der Goot, voorzitter

Directeur-bestuurder Stichting Schouwburg De Lawei en Stichting Simmerdeis (bezoldigd)

Bestuurslid ondernemersvereniging Ha&le Drachten (onbezoldigd)

Bestuurslid dorpsbelang Baard (onbezoldigd)

Eerste benoeming: 2020

Einde lopende termijn: 2024

Mw. S. van den Broek, vice-voorzitter - tot 1 augustus 2023

Directeur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (bezoldigd)

Mw. A.P. Scherstra, lid en vice-voorzitter - per 1 augustus 2023

Directeur-bestuurder bij ROS Friesland (bezoldigd)

Lid Raad van Toezicht Yorneo (bezoldigd)

Toezichthoudend bestuurder Rode Kruis District Friesland (onbezoldigd) t/m november 2023

Eerste benoeming: 2023

Einde lopende termijn: 2027

Mw. A. Schat-Zeckendorf, lid

Directeur Registers & Examens bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (bezoldigd)

Penningmeester van de Stichting Vrienden van de Harmonie

Lid bestuur van de Stichting GV (Gymnastiek Vereniging) Goutum

Eerste benoeming: 2018

Einde lopende termijn: 2026

Dhr. H.J. Idzerda, lid en per 22 maart 2022 voorzitter - Auditcommissie Financiën

Financieel-strategisch adviseur/eigenaar Fierder B.V. (bezoldigd)

Lid Raad van Commissarissen Koninklijke Oosterhof Holman (bezoldigd)

Lid Raad van Advies DJZ Groep (bezoldigd)

Eerste benoeming: 2020

Einde lopende termijn: 2024

Dhr. H.J. Melenberg, lid en lid Auditcommissie Financiën (vanaf 22 maart 2022)

Financieel Directeur, Koopman Logistics Group (bezoldigd)

Lid Raad van Toezicht Welcome to The Village (onbezoldigd)

Eerste benoeming: 2022

Einde lopende termijn: 2026

Bestuur

Dhr. J. van der Veen, directeur-bestuurder tot 15 oktober 2023

Dhr. H.P. Algra, waarnemend directeur-bestuurder per 30 mei 2023

Mw. E.M.I. van der Meer directeur-bestuurder per 1 oktober 2023

Nevenfuncties E.M.I. van der Meer:

Lid Raad van Toezicht Planbureau Fryslân (bezoldigd)

Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Wijzer aan de Amstel (bezoldigd)

Lid bestuur Stichting Nacht van de Filosofie in Fryslân (onbezoldigd) per 1 november 2023

**financieel
jaarverslag
2023**

7. Financieel jaarverslag 2023

Resultaat

De jaarrekening 2023 laat een positief resultaat zien van € 159.848 (resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening). Van het positieve resultaat 2023 is € 54.848 toegevoegd aan de algemene reserve Tytsjerksteradiel ter compensatie van het negatieve saldo. Het resterende bedrag van € 105.000 is toegevoegd aan de bestemmingsreserves.

Voor 2023 was er een tekort begroot van € 851.224. Dit grote tekort dreigde te ontstaan doordat ervan uit werd gegaan dat met name de personeelskosten, de energiekosten en de huur sterk zouden stijgen vanwege de energiecrisis en de hoge inflatie. Er is daarom besloten om aanvullende subsidieaanvragen in te dienen bij zowel de gemeente Leeuwarden als de gemeente Tytsjerksteradiel om dit tekort op te vangen. De gemeente Leeuwarden heeft een aanvullende subsidie van € 406.000 toegekend en de gemeente Tytsjerksteradiel een bedrag van € 292.482 waarvan € 54.848 bestemd voor de aanzuivering van de negatieve algemene reserve.

Gelukkig is de stijging van de kosten meegevallen. Vooral de energiekosten vielen een stuk lager uit. Dit heeft ertoe geleid dat een substantieel deel van de toegekende aanvullende subsidies terugbetaald kan worden aan beide gemeenten. Voor de gemeente Leeuwarden bedraagt deze terugbetaling € 174.994 en voor de gemeente Tytsjerksteradiel bedraagt deze € 119.351.

Per 31 december 2023 bedraagt het eigen vermogen € 688.429. Het grootste deel heeft betrekking op de bestemmingsreserves (€ 560.569). Wat wel opvalt is dat er een scheefgroei is tussen de vorming van de reserves van beide gemeenten. Het grootste deel van het eigen vermogen (92%) is toe te rekenen aan de gemeente Leeuwarden. De algemene reserve van de gemeente Tytsjerksteradiel is aangezuiverd en daardoor niet meer negatief.

In 2023 is een bedrag van € 5.232.293 aan totale baten verantwoord. Dit is een stuk hoger dan in 2022 (+ 603.728). Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door extra subsidie-inkomsten (+ € 484.872) en extra projectbaten (+ € 90.154).

Het totaal van de gemeentelijke subsidies heeft, met uitzondering van de loonkostensubsidie, een structureel karakter. De loonkostensubsidie en de projectbaten hebben een incidenteel karakter.

In de toelichting op de jaarrekening worden de belangrijkste verschillen tussen jaarrekening en begroting verklaard.

Solvabiliteit en liquiditeit

De solvabiliteit van Stichting Bibliotheken Midden-Fryslân is 31%. Dit is goed te noemen. De liquiditeit is ook positief. Het netto werkkapitaal bedraagt € 263.596 positief. De stichting is goed in staat om aan haar verplichtingen op korte termijn te voldoen.

Risicobeheersing

De stichting is voor haar activiteiten afhankelijk van gemeentelijke subsidies. Ten aanzien van risico's en onzekerheden vindt er periodiek in de vergaderingen met de Raad van Toezicht een inventarisatie en analyse plaats van de huidige risico's en onzekerheden. Vanuit de analyse worden -waar nodig geacht of van materieel belang- beslissingen en acties genomen.

Begroting 2024

Baten		Lasten	
Exploitatiesubsidie gemeente	€ 3.991.970	Bestuur en organisatie	€ 148.751
Bibliotheekopbrengsten	€ 578.505	Huisvesting	€ 889.444
Specifieke dienstverlening	€ 318.943	Personeel	€ 2.857.333
Diverse baten	€ 10.069	Afschrijvingen	€ 92.499
rentebaten	€ 5.000	Administratie	€ 157.125
		Transport	€ 14.436
		Automatisering	€ 232.989
		Collectie & Media	€ 483.697
		Specifieke kosten	€ 69.213
		Diverse kosten	€ 11.500
Projectbaten	€ 393.975	Projectkosten	€ 393.975
Totaal baten	€ 5.298.462	Totaal lasten	€ 5.350.962
Bedrijfsresultaat	€ -52.500		

Voor 2024 is er een begroot negatief bedrijfsresultaat van € 52.500. Dit negatieve bedrijfsresultaat is ingecalculleerd. In 2023 zijn hiervoor bestemmingsreserves gevormd welke in 2024 en 2025 zullen worden aangewend ter compensatie van de verwachte negatieve bedrijfsresultaten.

Voor de dekking van de exploitatiekosten 2024 is door de Gemeente Tytsjerksteradiel voldoende subsidie beschikbaar. Met de Gemeente Leeuwarden is dbieb nog in gesprek over een aanvullende subsidie voor 2024. Deze aanvullende subsidie is reeds verwerkt in de begroting. Het is afwachten of de gemeente deze aanvullende subsidie ook daadwerkelijk zal toekennen.

Door bovengenoemde ontwikkelingen is de begroting 2024 op 18 maart 2024 door de Raad van Toezicht vastgesteld.

jaar-
rekening

BALANS PER 31 DECEMBER 2023 STICHTING BIBLIOTHEKEN MIDDEN-FRYSLÂN

ACTIVA (na resultaatbestemming)	31-12-2023	31-12-2022
Materiële vaste activa	437.337	518.892
Financiële vaste activa	4.500	4.500
Vlottende activa		
Vorderingen	376.652	170.128
Liquide middelen	1.407.566	766.116
	1.784.217	936.244
Totaal	2.226.054	1.459.636

PASSIVA (na resultaatbestemming)	31-12-2023	31-12-2022
Eigen vermogen		
Algemene reserves	127.860	73.012
Bestemmingsreserves	560.569	455.569
	688.429	528.581
Voorzieningen	17.004	18.517
Kortlopende schulden	1.520.621	912.538
Totaal	2.226.054	1.459.636

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2023 STICHTING BIBLIOTHEKEN Midden-Fryslân

BATEN	2023	Begroting 2023	2022
Subsidies			
Exploitatiesubsidie gemeente	3.765.907	3.365.977	3.277.200
Provinciale subsidie	30.000	30.000	32.000
Overige subsidies	8.810		10.645
	3.804.717	3.395.977	3.319.845
Overige bedrijfsopbrengsten			
Opbrengsten bibliotheken	577.553	564.550	572.831
Specifieke dienstverlening	342.885	320.047	311.880
Diverse baten	11.307	8.250	18.334
	931.745	892.847	903.045
Projectbaten	495.830	410.831	405.676
Som der baten	5.232.293	4.699.655	4.628.565
LASTEN	2023	Begroting 2023	2022
Personeel			
Lonen en salarissen	2.054.019	2.107.302	1.873.993
Sociale lasten	355.971	384.600	334.748
Pensioenlasten	313.429	337.190	293.842
Doorbetalde personeelskosten	-369.557	-218.647	-257.275
Overige personeelskosten	320.361	366.357	288.664
	2.674.222	2.976.802	2.533.972
Overige bedrijfskosten			
Bestuur en organisatie	151.300	116.700	144.504
Huisvesting	792.368	1.129.432	695.540
Afschrijvingen activa en afwaardering	97.748	104.334	106.992
Administratie	162.965	132.900	143.536
Transport	15.010	10.020	13.345
Automatisering	242.213	218.450	200.548
Collectie & media	355.599	404.290	343.473
Specifieke kosten	62.043	37.000	69.907
Diverse kosten	316	9.529	1.547
	1.879.562	2.162.655	1.719.391
Projectkosten	520.408	410.832	463.086
Som der lasten	5.074.192	5.550.289	4.716.449
Bedrijfsresultaat	158.101	-850.634	-87.884
Rentebaten	1.746		-
Rentelasten		590	2.067
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	159.848	-851.224	-89.951
Onttrekkingen aan bestemmingsreserves/fondsen		-	26.716
Toevoegingen aan bestemmingsreserves/fondsen	105.000	14.406	20.146
Onttrekkingen aan algemene reserves	-	865.630	83.381
Toevoegingen aan algemene reserve	54.848	54.848	-
	0	-54.848	0

RESULTAATBESTEMMING 2023

Stichting Bibliotheken Midden-Fryslân

Resultaatbestemming	2023	2022
Leeuwarden		
Toevoeging aan bestemmingsreserve	77.000	-
Toevoeging aan algemene reserve	126	-27.322
Totaal Leeuwarden	77.126	-27.322
Tytsjerksteradiel		
Toevoeging aan algemene reserve	54.866	-
Toevoeging aan bestemmings reserve	28.000	-48.563
Totaal Tytsjerksteradiel	82.866	-48.563
Algemeen		
Onttrekking aan algemene reserve FMA	-144	-7.496
Toevoeging aan reserve innovatie	-	20.146
Onttrekking aan reserve innovatie	-	-26.716
Totaal Algemeen	-144	-14.066
	159.848	-89.951

Leeuwarden

De toevoeging aan de bestemmingsreserve betreft € 77.000 ten behoeve van aanschaf extra collectie in 2024 en 2025.

De vorming van de bestemmingsreserve is met de Gemeente Leeuwarden afgestemd.

Tytsjerksteradiel

De toevoeging aan de algemene reserve van € 54.848 is conform de subsidiebeschikking ter aanvulling van het negatieve eigen vermogen per 31 december 2022.

De toevoeging aan de bestemmingsreserve betreft € 28.000 ten behoeve van aanschaf extra collectie in 2024 en 2025.

De vorming van deze bestemmingsreserve is met de Gemeente Tytsjerksteradiel afgestemd.

Algemeen

De onttrekking aan de algemene reserve Frysk Muzyk Argyf (FMA) betreft het exploitatieresultaat 2023.

KASSTROOMOVERZICHT OVER 2023

Stichting Bibliotheken Midden-Fryslân

	2023	2022
Kasstroomoverzicht volgens de indirecte methode:		
Bedrijfsresultaat	158.101	-87.885
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	97.748	106.992
Mutaties voorzieningen	-1.513	1.665
Mutaties in werkkapitaal:		
Mutatie vorderingen	-206.523	200.106
Mutatie kortlopende schulden	608.083	55.912
	<u>401.559</u>	<u>256.017</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	655.896	276.789
Ontvangen interest	1.747	-2.167
Betaalde interest	-	-
	<u>1.747</u>	<u>-2.167</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	657.643	274.622
Investerings in materiële vaste activa	-16.193	-56.876
Ontvangen investeringssubsidies	-	-
Desinvesteringen van materiële vaste activa	-	-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-16.193	-56.876
Opgenomen langlopende schulden	-	-
Aflossingen langlopende schulden	-	-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-	-
Mutatie geldmiddelen	641.450	217.746

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2023

Algemeen

Voornaamste activiteiten

Stichting Bibliotheken Midden Fryslân is statutair gevestigd te Leeuwarden.

De stichting heeft ten doel in de gemeenten Leeuwarden en Tytsjerksteradiel openbare bibliotheken op te richten en in stand te houden voor het beschikbaar stellen van media en informatie aan een ieder.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, RJ 640 "Organisaties zonder winststreven" en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2022 behoeven niet te worden geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2023 mogelijk te maken.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's zijn overgedragen aan de koper.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de stichting.

Gebruk van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management zich oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als afgeleide financiële instrumenten (derivaten) verstaan. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd indien de rechtspersoon beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de stichting het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen. Indien sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

De stichting maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten.

Materiële vaste activa

De bedrijfsgebouwen en –terreinen en andere vaste bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

De kostprijs bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

Overheidssubsidies worden in mindering gebracht op de kostprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd, indien zij de gebruiksduur van het object verlengen.

Periodiek groot onderhoud wordt verwerkt via een voorziening voor groot onderhoud.

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Bijzondere waardeverminderingen

Voor materiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderverslies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderverslies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderverslies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderverslies voor het actief zou zijn verantwoord.

Onderhanden projecten

In de waardering van onderhanden projecten worden de kosten die direct betrekking hebben op het project (zoals personeelskosten voor werknemers direct werkzaam aan het project en andere externe kosten die bij de uitvoering van het project worden gebruikt), begrepen.

De toerekening van opbrengsten en kosten op onderhanden projecten geschiedt naar rato van de verrichte prestaties bij de uitvoering van het werk ('percentage of completion'-methode) per balansdatum.

Uitgaven die verband houden met projectkosten die na de balansdatum tot te verrichten prestaties leiden, worden als activa verwerkt indien het waarschijnlijk is dat ze in een volgende periode zullen leiden tot opbrengsten. Verwachte verliezen op onderhanden projecten worden onmiddellijk in de staat van baten en lasten als last verwerkt.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Na eerste verwerking vindt waardering plaats tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode, onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen.

Eigen vermogen

Algemene reserve/ egalisatierekening

Reserve waarin het resultaat na resultaatbestemming wordt gemuteerd. Het betreft in beginsel een vrije reserve, eventuele beperkingen kunnen zijn opgelegd door de subsidieverstrekker in de subsidievoorwaarden. Hiertoe wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Bestemmingsreserves

Reserve waaraan een beperkte bestedingsmogelijkheid is gegeven door het bestuur van de bibliotheek.

Dotaties aan en onttrekkingen uit deze reserves vindt plaats door middel van resultaatbestemming.

De beperkte doelstelling van de reserve wordt uiteengezet in de toelichting op de balans.

Bestemmingsfonds

Reserve waaraan een beperkte bestedingsmogelijkheid is gegeven door derden.

Dotaties aan en onttrekkingen uit deze reserves vindt plaats door middel van resultaatbestemming.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen, wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Voor verwachte kosten inzake onderhoud van panden, installaties e.d. wordt een voorziening gevormd. De toevoegingen aan de voorziening worden bepaald op basis van het geschatte bedrag van groot onderhoud en de periode die telkens verloopt tussen de werkzaamheden van groot onderhoud, een en ander zoals blijkend uit een meerjarenonderhoudsplan. De kosten van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de voorziening voor zover deze is gevormd voor de beoogde kosten.

Langlopende en kortlopende schulden

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Na eerste verwerking vindt waardering plaats tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode. Indien er geen sprake is van agio of disagio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Opbrengstverantwoording

Opbrengsten worden alleen verantwoord als er een redelijke zekerheid bestaat dat toekomstige voordelen naar de stichting zullen toevloeien en dat deze voordelen betrouwbaar kunnen worden ingeschat.

Zodra een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het resultaat van een onderhanden project, worden de projectopbrengsten en -kosten als opbrengsten en kosten in de staat van baten en lasten verwerkt naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum.

Onder projectopbrengsten wordt verstaan de in het contract overeengekomen projectopbrengsten indien en voor zover het waarschijnlijk is dat de opbrengsten zullen worden gerealiseerd en betrouwbaar kunnen worden bepaald.

De mate waarin prestaties van een onderhanden project zijn verricht, wordt bepaald aan de hand van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten. Indien het resultaat van een onderhanden project niet betrouwbaar kan worden bepaald, worden de projectopbrengsten slechts verwerkt tot het bedrag van de gemaakte projectkosten dat waarschijnlijk kan worden verhaald. Verwachte verliezen op projecten worden onmiddellijk in de staat van baten en lasten opgenomen.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten. Zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en de stichting zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden worden zij verantwoord als subsidie-opbrengsten. Subsidies ter compensatie van door de stichting gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Investeringsubsidies worden in mindering gebracht op het geïnvesteerde bedrag. De vooruitontvangen bedragen (zowel kort- als langlopend) worden onder de overlopende passiva opgenomen en worden systematisch in de staat van baten en lasten opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief.

Overige opbrengsten

De overige opbrengsten bestaan voor een groot deel uit ontvangen contributies en teltaatgelden. De opbrengsten worden verantwoord zodra deze zijn ontvangen en worden vanaf dat moment naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht verantwoord, waarbij dit voor contributies gebaseerd is op de tijd dat het abonnement geldig is in de staat van baten en lasten opgenomen.

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de stichting. De verplichting uit hoofde van beloningen tijdens dienstverband wordt gewaardeerd tegen nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Pensioenlasten

De pensioenverplichtingen aan de werknemers zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Pensioenfonds Openbare Bibliotheken (POB). Het betreft een middelloonregeling, waarbij het pensioen afhankelijk is van het salaris en het aantal deelnemersjaren. Als de financiële middelen van het pensioenfonds het toelaten, wordt het pensioen jaarlijks geïndexeerd. De actuele beleidsdekkingsgraad (gem. dekkingsgraad afgelopen 12 maanden) van het POB bedraagt per balansdatum 130,1%. De over het boekjaar verschuldigde premie wordt ten laste van het resultaat gebracht. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen. Verder wordt beoordeeld of er naast de premie andere verplichtingen zijn uit toezeggingen aan werknemers. In dat geval wordt een voorziening opgenomen.

De stichting heeft per balansdatum geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij pensioenfonds, anders dan het effect van eventuele hogere toekomstige premies. Voor pensioenfonds gelden financiële spelregels. Daarin zijn eisen opgenomen waaraan de financiële positie moet voldoen. Gedurende 2021 was de beleidsdekkingsgraad hoger dan het vereiste niveau en had het pensioenfonds voldoende buffers om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen.

Cao-partijen hebben begin 2022 een opdrachtaanvaardingsovereenkomst gesloten met het Pensioenfonds Openbare Bibliotheken (POB) voor een periode van twee jaar (2022 en 2023). De totale pensioenpremie is 20,7%. Van de pensioenpremie komt 75% voor rekening van de werkgever en 25% voor rekening van de werknemer. De door POB vast te stellen deelnemersbijdrage bedraagt in 2023 circa 8,19% van de pensioengrondslag. Het opbouwpercentage ouderdomspensioen 2023 is 1,63% en van het partnerpensioen 1,085%. Het wezenpensioen is verhoogd, ook voor toekomstige deelnemersjaren.

Operationele leases

Als de stichting optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld op basis van de indirecte methode.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN/VERPLICHTINGEN

Stichting Bibliotheken Midden-Fryslân

Niet in de balans opgenomen verplichtingen:

Huurverplichtingen:

Locatie:

Grou:	De huurverplichting bedraagt € 19.200 per jaar voor onbepaalde tijd met een opzegtermijn van 1 jaar.
Stiens:	De huurverplichting bedraagt € 58.800 per jaar voor onbepaalde tijd met een opzegtermijn van 12 maanden.
Leeuwarden:	De huurverplichting (incl. servicekosten en voorschot energie) bedraagt € 397.995 per jaar en loopt tot 1 januari 2028. De gemeente Leeuwarden heeft zich garant gesteld voor de huurverplichting van Leeuwarden voor 20 jaar (tot 1 januari 2038).
Burgum:	De huurverplichting bedraagt € 41.250 per jaar en loopt tot 31 maart 2024.
Hurdegaryp:	De huurverplichting bedraagt € 41.350 per jaar en loopt tot 1 september 2026.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

Stichting Bibliotheken Midden-Fryslân

ACTIVA

Materiële vaste activa

	Gebouwen / Terreinen	Inrichting / inventaris	Automatisering	Bedrijfs- wagen	Totaal
<i>Boekwaarde per 1 januari:</i>					
Aanschafwaarde	285.620	810.572	285.048	52.790	1.434.030
Cumulatieve afschrijvingen	-193.550	-471.402	-218.376	-31.810	-915.138
Boekwaarde per 1 januari	92.070	339.170	66.672	20.980	518.892
<i>Het pand in Gytsjerk met een boekwaarde van € 92.070 heeft een WOZ waarde van € 236.000.</i>					
<i>Mutaties boekjaar:</i>					
Investeringen	-	-	16.193	-	16.193
Desinvesteringen aanschaf	-	-	-	-	-
Desinvesteringen afschrijving	-	-	-	-	-
Afschrijvingen	-	-60.778	-30.370	-6.600	-97.748
Totaal mutaties boekjaar	-	-60.778	-14.177	-6.600	-81.555
<i>Stand per 31 december:</i>					
Aanschafwaarde	285.620	810.572	301.241	52.790	1.450.223
Cumulatieve afschrijvingen	-193.550	-532.180	-248.746	-38.410	-1.012.886
Boekwaarde per 31 december	92.070	278.392	52.495	14.380	437.337
Afschrijvingspercentages	0% / 2,5%	10%/20%	20%	12,5%	

Op terreinen wordt niet afgeschreven, op het gebouw in Gytsjerk is 2,5% per jaar afgeschreven tot een restwaarde van € 40.280

De aanschaf van media wordt in één keer ten laste van de staat van baten en lasten gebracht met uitzondering van startcollecties.

Financiële vaste activa

31-12-2023

31-12-2022

Waarborgsom 4.500 4.500

Viottende activa

Vorderingen

Debiteuren	210.825	90.331
Te vorderen BTW	42.194	21.968
Onderhanden projecten	27.461	2.000
Overige vorderingen en overlopende activa	96.172	55.830
	376.652	170.128

Liquide middelen

Kassen bibliotheken	640	1.107
Banken bibliotheken	1.406.926	765.009
	1.407.566	766.116

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

Stichting Bibliotheken Midden-Fryslân

PASSIVA				
Eigen vermogen				
Overzicht reserves	1-1-2023	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2023
<i>Algemene reserves</i>				
Algemene reserve Leeuwarden	118.884		-126	119.010
Algemene reserve Tytsjerksteradiel	-54.848	54.848	-18	18
Algemene reserve Frysk Muzyk Argyf	8.976		144	8.832
Totaal algemene reserve	73.012	54.848	-	127.860
<i>Bestemmingsreserves</i>				
Inrichting Centrale	303.876			303.876
Teamontwikkeling	42.130			42.130
Transitiekosten	72.912			72.912
Innovatie	16.996			16.996
Collectie 2024-2025		77.000		77.000
Totaal Leeuwarden	435.914	77.000	-	512.914
Promotie en publiciteit	17.227			17.227
Innovatie	2.428			2.428
Collectie 2024-2025		28.000		28.000
Totaal Tytsjerksteradiel	19.655	28.000	-	47.655
Totaal bestemmingsreserves	455.569	105.000	-	560.569
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	528.581	159.848	-	688.429

Algemene reserve:

In 2023 is van de Gemeente Tytsjerksteradiel een subsidie van € 54.848 ontvangen ter aanvulling van de negatieve algemene reserve per 31 december 2022.

Bestemmingsreserves:

Op 1 januari 2015 is de WSOB in werking getreden. Deze nieuwe wet benoemt 5 kernfuncties voor de openbare bibliotheek. De eventuele reserves zijn bestemd om inhoud en vorm te geven aan de 5 kernfuncties en om de transformatie van collectie naar connectie te realiseren.

Inrichting centrale: deze bestemmingsreserve is bedoeld voor (gedeeltelijke) vervanging van inrichtingselementen in de Blokhuispoort.

Teamontwikkeling: bedoeld voor ontwikkeling van activiteiten en evenementen door de teams.

Transitiekosten: bedoeld voor transitievergoedingen bij beëindiging dienstverband van medewerkers op initiatief van de werkgever.

Promotie en publiciteit: bedoeld voor extra publiciteit in het kader van de transitie van het bibliotheekwerk

Innovatie: bedoeld voor onderzoek, ontwikkeling en implementatie in het kader van de vernieuwing/modernisering van het bibliotheekwerk.

Collectie 2024-2025: bedoeld voor aanschaf van extra collectie in de boekjaren 2024 en 2025.

Voorzieningen

	1-1-2023	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2023
- Jubilea	18.517	3.805	5.318	17.004
TOTAAL VOORZIENINGEN	18.517	3.805	5.318	17.004

De toevoeging aan de voorziening jubilea betreft de herberekende verplichting. De onttrekking betreft uitbetalingen dienstjubilea.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

Stichting Bibliotheken Midden-Fryslân

PASSIVA (vervolg)

Kortlopende schulden

	31-12-2023	31-12-2022
Te betalen salaris	2.956	6.308
Te betalen loonheffing en sociale premies	108.801	97.651
Te betalen pensioenpremie	68.751	42.812
Reservering vakantiedagen	102.678	76.862
Reservering vakantiegeld	83.794	89.732
	<hr/>	<hr/>
	366.980	313.366
Crediteuren	326.553	110.105
Vooruitontvangen contributie	322.384	317.059
Onderhanden projecten	174.402	128.776
Subsidie	294.345	-
Overige schulden en overlopende passiva	35.957	43.232
	<hr/>	<hr/>
Totaal kortlopende schulden	1.520.621	912.538

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2023

Stichting Bibliotheken Midden-Fryslân

BATEN	2023	Begroting 2023	2022
Subsidies	3.804.717	3.395.977	3.319.845
De subsidiebaten 2023 zijn als volgt te specificeren:			
<u>Gemeente Leeuwarden</u>	<u>2023</u>	<u>Begroting 2023</u>	<u>2022</u>
Subsidie 2023 - beschikking 21 december 2022	2.783.416	2.783.417	2.676.100
Aanvullende subsidie 2023 - beschikking 4 oktober 2023	406.000	-	-
Aanvullende subsidie 2023 - terugbetaling aan gemeente	-174.994	-	-
Loonkostensubsidie	4.806	-	5.645
Overige subsidies	4.000	-	5.000
Subtotaal Gemeente Leeuwarden	3.023.228	2.783.417	2.686.745
<u>Gemeente Tytsjerksteradiel</u>			
Gemeente Tytsjerksteradiel - 13 december 2022	578.358	582.560	601.100
Aanvullende subsidie 2023 - beschikking 20 juni 2023	292.482	-	-
Aanvullende subsidie 2023 - terugbetaling aan gemeente	-119.351	-	-
Subtotaal Gemeente Tytsjerksteradiel	751.489	582.560	601.100
Totaal gemeentelijke subsidies	3.774.717	3.365.977	3.287.845
Overige subsidies	30.000	30.000	32.000
Totaal subsidies	3.804.717	3.395.977	3.319.845

De subsidie van de Gemeente Leeuwarden en Tytsjerksteradiel 2023 is ontvangen conform het aangevraagde en begrote bedrag voor 2023.

Een deel van de ontvangen aanvullende subsidie van beide gemeenten is niet volledig besteed en conform afspraken wordt dit overschot aan de gemeenten terugbetaald.

De subsidievoorwaarden van de structurele subsidies zijn openbaar en in te zien op de websites van de betreffende gemeenten.

	2023	Begroting 2023	2022
Opbrengsten bibliotheken	577.553	564.550	572.831
Onder de opbrengsten zijn de contributiebijdragen, te laat gelden en opbrengsten van schadevergoedingen van leden verantwoord.			
De contributiebijdragen 2023 liggen in lijn met de begroting 2023 en zijn ten opzichte van 2022 met 2% gestegen.			
Specifieke dienstverlening	342.885	320.047	311.880
Onder de specifieke dienstverlening zijn de opbrengsten dienstverlening aan bedrijven en scholen opgenomen, opbrengsten voor cursussen en workshops			
Alsook opbrengsten van kopieën, detachering en verhuur van ruimten.			
De verhuur van ruimten is in 2023 op eenzelfde niveau als 2022 gebleven. De opbrengsten voor cursussen en workshops en dienstverlening aan scholen en bedrijven zijn in 2023 hoger dan begroot.			
Diverse baten	11.307	8.250	18.334
Onder de diverse baten zijn o.a. bijdragen verantwoord van de Koninklijke Bibliotheek voor een specifieke activiteit en de opbrengst van koffieautomaatopbrengsten.			
In de begroting 2023 zijn geen baten begroot voor opbrengstkoffieautomaten, de diverse baten komen daardoor hoger uit dan begroot.			
Projectbaten	495.830	410.831	405.676
(Voor verdere toelichting : zie toelichting onder projectkosten)			

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2023

Stichting Bibliotheken Midden-Fryslân

LASTEN	2023	Begroting 2023	2022
Personeelskosten	2.674.222	2.976.802	2.533.972

Het gemiddeld aantal werkzame werknemers, berekend op uurbasis, bedroeg:

	Jaarrekening 2023	Begroting 2023	Jaarrekening 2022
Totaal formatie per week Midden-Fryslân in fte	45,83	43,44	42,46
Gemiddeld aantal extra uren per week in fte	5,88	0,33	6,22
Totaal	51,71	43,77	48,68

De totale formatie in 2023 was groter dan in de begroting 2023 is opgenomen, tevens zijn er in 2023 meeruren gemaakt.

Totaal zijn de salariskosten (salarissen, sociale lasten, pensioenen, ontvangen ziekengelden) 9% hoger dan 2022 en 4% lager dan begroot.

Bij het opstellen van de begroting is uitgegaan van een CAO salarisverhoging van 10%. Bij de definitieve goedkeuring van de CAO kwam de loonstijging gemiddeld uit op 6%.

De overige personeelskosten komen € 45.996 lager uit dan begroot door o.a. minder kosten voor uitzendwerk, studie en deskundigheidsbevordering.

De doorbelaste personeelskosten aan projecten komt in 2023 uit op € 369.557, begroot voor 2023 was € 218.647.

Bestuur en organisatie	151.300	116.700	144.504
-------------------------------	----------------	----------------	----------------

In 2023 zijn voor publiciteit en voorlichting € 20.476 meer kosten gemaakt dan begroot.

Tevens is in 2023 door een externe partij een koersdocument voor dBieb opgesteld waarvan de kosten € 11.250 bedroegen.

Huisvesting	792.368	1.129.432	695.540
--------------------	----------------	------------------	----------------

De huisvestingskosten 2023 komen € 337.064 lager uit dan begroot. De begroting 2023 is opgesteld in het najaar 2022 ten tijde van de extreem hoge energiekosten.

De daadwerkelijke energiekostenstijging 2023 is beperkt gebleven. Wel heeft dBieb in 2023 te maken gekregen met een stijging van 15% op de huurkosten in Leeuwarden en zijn ook de schoonmaakkosten met 11% gestegen.

Afschrijvingen activa	97.748	104.334	106.992
------------------------------	---------------	----------------	----------------

Lagere afschrijvingen dan begroot mede door begrote investeringen die niet zijn gerealiseerd.

Administratie	162.965	132.900	143.536
----------------------	----------------	----------------	----------------

Onder administratiekosten zijn de kosten voor financiële en salarisadministratie, drukwerk, bankkosten en telefoonkosten opgenomen.

De kosten vallen hoger uit dan begroot door aangepaste afspraken voor financiële en salarisadministratie en tevens is zijn de telefoonkosten te laag begroot.

Transport	15.010	10.020	13.345
------------------	---------------	---------------	---------------

De kosten van transport zijn hoger dan begroot door onvoorzien hogere kosten aan onderhoud vervoermiddelen.

Automatisering	242.213	218.450	200.548
-----------------------	----------------	----------------	----------------

De kosten voor automatisering zijn hoger dan begroot door extra kosten voor de integratie van een planningstool en aanschaf van ICT hardware.

Tevens is er meer inzet geweest van de externe ICT systeem- en netwerkbeheerder.

LASTEN (vervolg)	2023	Begroting 2023	2022
Collectie & media	355.599	404.290	343.473
De kosten voor collectie en media bestaan uit de aanschaf van boeken, abonnementen t.b.v. uitleen, leenrechtvergoeding en andere collectie en media gerelateerde kosten. De leenrechtvergoeding per jaar wordt gebaseerd op het aantal uittelingen in het voorgaande boekjaar, de uittelingen van 2022 waren hoger dan begroot en daarmee is de leenrechtvergoeding 2023 hoger dan begroot. Door leveringsproblemen bij onze partner voor het leveren van boeken heeft dBieb minder inkopen kunnen doen waardoor de kosten voor collectie en media lager uitkomen dan begroot.			
Specifieke kosten	62.043	37.000	69.907
Onder de specifieke kosten zijn o.a. kosten verantwoord met betrekking tot specifieke activiteiten in de bibliotheek alsook kosten voor dienstverlening scholen en bedrijven, cursussen en workshops. In 2023 zijn de activiteiten en specifieke opbrengsten toegenomen en daarvoor zijn ook meer specifieke kosten gemaakt dan vooraf begroot.			
Diverse kosten	317	9.529	1.548
Projectkosten	520.408	410.832	463.086

Voor de uitgevoerde projecten 2023 zijn in totaal € 520.408 projectkosten gemaakt waarvoor € 495.830 projectbaten beschikbaar was.

Project	Projectbaten	Projectkosten	Projectresultaat
2P061 - Voel je goed	3.639	3.639	-
2P003 - Nacht van de filosofie	10.114	26.639	-16.525
2P050 - Geocach	12.056	12.056	-
2P059 - Over de Schutting	13.000	18.078	-5.078
2P053 - Digitaal Burgerschap	11.909	11.909	-
2P057 - Sociale basis	39.901	40.902	-1.002
2P056 - Digitale inclusie T'diel	35.191	35.191	-
2P035 - Digitale inclusie Leeuwarden	131.291	131.291	0
2P044 - Proeftuin Digitaal Burgerschap	-	-2.615	2.615
2P055 - School en omgeving	1.488	1.488	-
2P040 - Scoor een boek	4.815	4.815	-
2P046 - Talentontwikkeling	-	4.310	-4.310
2P049 - Gezinsgerichte aanpak	4.845	4.845	-
2P054 - Boekstartcoach	3.466	3.466	-
2P052 - Impulsregeling BoekStart	6.235	6.235	-
2P048 - Abonnementenstructuren	4.525	4.525	-
2P045 - dBos Leeuwarden VMBO	23.710	23.989	-279
2P038 - dBos Leeuwarden	50.609	50.609	-
2P039 - dBos Tytsjerksteradiel	139.036	139.036	-
Totaal	495.830	520.408	-24.578

De verantwoorde projectbaten en subsidiebijdragen zijn baten met een incidenteel karakter.

Onder de projectbaten is een bedrag van € 421.107 verantwoord welke verkregen is van de Gemeenten Leeuwarden en Tytsjerksteradiel en tevens is onder de projectbaten dBosTytsjerksteradiel een bedrag van € 15.261 verantwoord welke betrekking heeft op bijdragen van scholen aan dit project. Eveneens zijn onder de projectbaten projectgebonden subsidies verantwoord voor een bedrag van € 23.965 afkomstig van de Koninklijke Bibliotheek.

TOELICHTING OP DE JAARREKENING

Sichting Bibliotheken Midden-Fryslân

Verantwoording WNT 2023

Entiteit: Stichting Bibliotheken Midden-Fryslân

Bezoldiging leidinggevende toefunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende toefunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievulling.

Functiegegevens	2023		2023		2023		2022		2022	
	Directeur-Bestuurder	Waarnemend Directeur-Bestuurder	Directeur-Bestuurder	Waarnemend Directeur-Bestuurder	Directeur-Bestuurder	Waarnemend Directeur-Bestuurder	Directeur-Bestuurder	Waarnemend Directeur-Bestuurder	Directeur-Bestuurder	Waarnemend Directeur-Bestuurder
Naam	E.M.I van der Meer	H.P. Algra	J. van der Veen	H.P. Algra	J. van der Veen	H.P. Algra	J. van der Veen	H.P. Algra	J. van der Veen	H.P. Algra
Aanvang en einde functievulling	01-10 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 12-10	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 12-10	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 12-10	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging										
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 22.532	€ 87.772	€ 95.054	€ 87.772	€ 95.054	€ 87.495	€ 95.054	€ 87.495	€ 99.367	€ 99.367
Beloningen betaalbaar op termijn (pensioenpremie)	€ 3.377	€ 12.094	€ 11.048	€ 12.094	€ 11.048	€ 12.185	€ 11.048	€ 12.185	€ 13.496	€ 13.496
Subtotaal	€ 25.909	€ 99.866	€ 106.102	€ 99.866	€ 106.102	€ 99.680	€ 106.102	€ 99.680	€ 112.863	€ 112.863
Individueel toepasselijke maximale bezoldiging	€ 55.597	€ 223.000	€ 173.512	€ 223.000	€ 173.512	€ 216.000	€ 173.512	€ 216.000	€ 216.000	€ 216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging	€ 25.909	€ 99.866	€ 106.102	€ 99.866	€ 106.102	€ 99.680	€ 106.102	€ 99.680	€ 112.863	€ 112.863
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Toezichthoudende toefunctionarissen

Naam toefunctionaris	Functie	Bezoldiging
E.C. van der Goot	Raad van Toezicht - voorzitter tot maart 2024 / lid vanaf maart 2024	€ 1.900
S. Scherstra	Raad van Toezicht - vice voorzitter vanaf 1 augustus 2023 / voorzitter vanaf maart 2024	€ 972
S. van den Broek	Raad van Toezicht - vice voorzitter tot 1 augustus 2023	€ 1.109
H.J. Idzerda	Raad van Toezicht - lid en voorzitter auditcommissie financiën	€ 1.900
H.J. Melenberg	Raad van Toezicht - lid en lid auditcommissie financiën	€ 1.900
A. Schat-Zeckendorf	Raad van Toezicht - lid	€ 1.900

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum geweest die toelichting vereisen.

**overige
gegevens**

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de raad van toezicht Stichting Bibliotheken Midden-Fryslân

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Bibliotheken Midden-Fryslân te Leeuwarden gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Bibliotheken Midden-Fryslân per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en de bepalingen krachtens de Wet Normering Topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2023.
2. De staat van baten en lasten over 2023.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de Regeling Controleprotocol WNT 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Bibliotheken Midden-Fryslân zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- Het bestuursverslag
- De overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van RJ-640 vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur van Stichting Bibliotheken Midden-Fryslân is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 25 maart 2024

Eshuis Registeraccountants B.V.

Was getekend: drs S. Hofsteenge RA

db